

Upozorenje

ODJELJAK 1: Identifikacija tvari/smjese i podaci o tvrtki/preduzeću

1.1. Identifikacijska oznaka proizvoda

Naziv proizvoda	:	Plinska smjesa: CO ₂ -N ₂ -Gourmet
Hemijski opis	:	Plinska smjesa: CO ₂ -N ₂
N ₂	:	CAS br : 7727-37-9 EZ-br : 231-783-9 INDEKS br : nema
CO ₂	:	CAS br : 124-38-9 EZ-br : 204-696-9
Registracijski broj	:	/
Hemijska formula	:	N ₂ , CO ₂

1.2. Podaci o dobavljaču koji isporučuje sigurnosno-tehnički list

Naziv proizvođača	:	Messer Tehnoplina d.o.o. Sarajevo	
Adresa i broj lica zaduženog za sigurnosno tehnički list	:	Denis Butigan	denis.butigan@messer.ba
	:	Kontakt telefon:	++38762756447 (07-17)h
	:	Samra Gazić	samra.gazic@messer.ba
	:	Kontakt telefon:	++38762587988 (07-17)h

1.3. Broj telefona za izvanredna stanja

	:	Hitna pomoć:	++387124 (00-24)h
--	---	--------------	-------------------

ODJELJAK 2: Identifikacija opasnosti

2.1. Razvrstavanje tvari ili smjese

Razvrstavanje sukladno uredbi (EZ-a) br. 1272/2008 [CLP]

Fizičke opasnosti	Plinovi pod pritiskom : Komprimirani plin. U visokim koncentracijama može da izazove gušenje.	H280
-------------------	--	------

2.2. Elementi označavanja

Označavanje u skladu s odredbom (EU) br. 1272/2008 [CLP]

Piktogrami opasnosti (CLP)	:	 GHS04
Karakteristična riječ (CLP)	:	Upozorenje
Oznake upozorenja (CLP)	:	H280 - Sadrži komprimirani plin; zagrijavanje može uzrokovati eksploziju.
Oznake obavijesti (CLP)	:	
Mjere prevencije	:	/
Operativne mjere	:	/
Skladištenje	:	P403 - Skladištiti na dobro prozračenom mjestu.
Odlaganje	:	/

2.3. Ostale opasnosti

: Zagušljiv u visokim koncentracijama.

ODJELJAK 3: Sastav/informacije o sastojcima

3.1. Tvari

Naziv	Identifikacijska oznaka proizvoda	%	Razvrstavanje sukladno uredbi (EZ-a) br. 1272/2008 [CLP]
Plinska smjesa: CO ₂ , N ₂	CO ₂ : (CAS br) 124-38-9 (EZ-br) 204-696-9 (INDEKS br) --- N ₂ : (CAS br) 7727-37-9 (EZ-br) 231-783-9 (INDEKS br) ---	50% CO ₂ , 50 % N ₂ ; 40% CO ₂ , 60 % N ₂ ; 30% CO ₂ , 70 % N ₂ ; 20% CO ₂ , 80 % N ₂ ; 10% CO ₂ , 90 % N ₂ ;	Plin pod prit. (Komp.), H280

Ne sadrži druge komponente ili nečistoće koje bi utjecale na klasifikaciju proizvoda
Puni tekst H-izjave vidite odjeljak 16.

3.2. Smjese : Nije primjenjivo

ODJELJAK 4: Mjere prve pomoći

4.1. Opis mjera prve pomoći

Udisanje (Inhalacija) : Visoke koncentracije mogu da prouzrokuju gušenje. Simptomi mogu da budu gubljenje sposobnosti kretanja i svijesti. Žrtva ne primjećuje gušenje.

Koža i oči : Unesrećenog izvesti na svjež zrak uz upotrebu autonomnog aparata za disanje (koji ne zavisi od ambijentalnog zraka). Osoba mora da miruje i treba da joj se održava normalna tjelesna temperatura. Pozvati doktora. Kod prestanka disanja primijeniti vještačko disanje.

Gutanje : Gutanje se ne smatra mogućim načinom kontaminacije.

4.2. Najvažniji simptomi i učinci, akutni i odgođeni

: Visoke koncentracije mogu da prouzrokuju gušenje. Simptomi mogu da budu gubljenje sposobnosti kretanja i svijesti. Žrtva ne primjećuje gušenje.

4.3. Navod o slučaju potrebe za hitnom liječničkom pomoći i posebnom obradom

: Nijedan.

ODJELJAK 5: Mjere gašenja požara

5.1. Sredstva za gašenje

Sredstva za gašenje : Mogu da se koriste sva poznata sredstva za gašenje.

Neodgovarajuća sredstva za gašenje : /

5.2. Posebne opasnosti koje proizlaze iz tvari ili smjese

Posebne opasnosti : Izlaganje vatri može uzrokovati puknuće/eksploziju posude pod pritiskom/boce.

5.3. Savjeti za plinitelje požara

Posebne metode : Koristiti odgovarajuće protupožarne mjere za upravljanje vatrom u okolini. Izloženost požaru i toploti zračenja može dovesti do puknuća posude s plinom. Zahvaćene posude pod pritiskom/boce rashladiti raspršenim mlazom vode sa sigurnog položaja. Paziti da voda koja se koristi u hitnim slučajevima ne uđe u kanalizaciju i drenažne sisteme.

Ako je moguće, zaustaviti protok proizvoda.

Koristiti vodeni mlaz ili maglicu za suzbijanje dima od požara ako je moguće.

Premjestiti posudu pod pritiskom/bocu daleko od područja požara, ako se to može učiniti bez opasnosti.

Posebna zaštitna oprema za vatroplince : U zatvorenim prostorijama koristiti autonomni aparat za disanje (koji ne zavisi od ambijentalnog zraka).

ODJELJAK 6: Mjere kod slučajnog ispuštanja

6.1. Lične mjere opreza, zaštitna oprema i postupci za izvanredna stanja

: Očistiti kontaminirano područje.
Pobrinuti se za dovoljnu provjetrenost prostorije.
Prilikom ulaska u kontaminirano područje koristiti autonomni aparat za disanje (koji ne zavisi od ambijentalnog zraka), osim ako nije dokazano da nema opasnosti po okruženje.

6.2. Mjere zaštite okoliša

: Pokušati zaustaviti ispuštanje plina.

6.3. Metode i materijal za sprečavanje širenja i čišćenje

: Ventilirano područje.

6.4. Uputa na druge odjeljke

: Pogledati isto odjeljak 8 i 13.

ODJELJAK 7: Rukovanje i skladištenje**7.1. Rukovanje i uvjeti sigurnog skladištenja, uzimajući u obzir moguće inkompatibilnosti**

: Poštivati sve propise i lokalne zahtjeve u pogledu skladištenja posude pod pritiskom.
Posude pod pritiskom se ne bi trebale skladištiti u uvjetima koji će vjerojatno potaknuti koroziju.
Zaštitne kape ili zaštita izlaza ventila moraju biti na mjestu.
Posude pod pritiskom/boce bi trebali biti skladišteni u okomitom položaju i pravilno osigurani kako bi se spriječili od pada.
Uskladištene boce treba povremeno provjeriti u smislu općeg stanja i propuštanja.
Držati boce ispod 50°C na dobro ventiliranom mjestu.
Čuvati boce na mjestu na kojem nema opasnosti od požara i daleko od izvora toplote i paljenja.
Držati podalje od zapaljivih materijala.
Ventile otvarati pažljivo kako bi se izbjegli nagli udari pritiska.
Spriječiti prodiranje vode u posudu za plin.
Spriječiti povratno strujanje u posudi za plin.
Koristiti samo opremu koja je prikladna za ovaj proizvod uz odgovarajući pritisak i temperaturu.
U slučaju nedoumice, konsultovati isporučioca plina.
Obratiti pažnju na savjete isporučioca plina u vezi sa rukovanjem.

7.2. Posebna krajnja upotreba ili upotrebe

: Nijedan.

ODJELJAK 8: Nadzor nad izloženošću/lična zaštita**8.1. Nadzorni parametri za radno mjesto**

Ugljen dioksid: ILV (EU) – 8 H – (mg/m³): 9000
Ugljen dioksid: ILV (EU) – 8 H – (ppm) : 5000
Ugljen dioksid: TLV©-TWA (ppm): 5000
Ugljen dioksid: TLV©-STEL (ppm): 30000
Ugljen dioksid: TLV©-STEL (ppm): 30000

8.2. Nadzor nad izloženošću**8.2.1. Odgovarajuće inženjerske kontrole:**

: Osigurati odgovarajuću opću i lokalnu ispušnu ventilaciju.
Sistemi pod pritiskom moraju se redovno provjeriti na propuštanje.
Detektor kisika bi trebao biti korišten kada je moguće ispuštanje zagušljivih plinova.
Uzeti u obzir sistem dozvole za rad npr.za aktivnosti održavanja.

8.2.2. Lične mjere zaštite npr. lična zaštitna oprema

: Procjena rizika treba biti provedena i dokumentirana u svakom radnom prostoru za procjenu rizika vezanih uz upotrebu proizvoda, a za odabir LZO koja odgovaraju za odgovarajući rizik.
Sljedeće preporuke treba uzeti u obzir:
LZO u skladu s preporučenim EN / ISO standardima treba biti izabran.

Zaštita za oči/lice

: Nositi zaštitne naočale s bočnim štitnicima.
Norma EN 166 - Lična zaštita očiju.

Zaštita kože

Zaštita ruku	:	Nositi radne rukavice prilikom rukovanja s plinskom bocom. Norma EN 388 - Rukavice za zaštitu od mehaničkih opasnosti.
Drugo	:	Nositi zaštitne cipele, prilikom rukovanja s bocom. Norma EN ISO 20345 - Lična zaštitna oprema - Sigurnosna obuća.

Zaštita organa za disanje

: Samostalni aparat za disanje (SAZD) ili s pozitivnim pritiskom, zračna linija s maskom koja će se koristiti u atmosferi manjka kisika.

Norma EN 137 - samostalni aparat za disanje na komprimirani zrak s maskom za cijelo lice.

Termalne opasnosti

: Nije potrebno.

8.2.3. Nadzor izloženosti okoliša

: Nije potrebno.

ODJELJAK 9: Fizička i hemijska svojstva**9.1. Informacije o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima****Izgled:**

- Fizičko stanje pri 20°C / 101,3 kPa : Plin.
- Boja : Bezbojan .

Miris : Gotovo nema mirisa. Do pomalo kiselog.

pH vrijednost : Nije primjenjivo .

Kritična temperatura [°C] : -142,87 °C

Relativna gustoća plina (zrak=1) : Lakši od zraka odnosno gustina slična kao kod zraka.

Rastvorljivost u vodi [mg/l] : Rastvorljivost CO₂ (15°C, 1 bar): 2,3 g CO₂/L vode

9.2. Ostale informacije

Ostali podaci : Nijedan.

ODJELJAK 10: Stabilnost i reaktivnost**10.1. Reaktivnost**

: Stabilan u normalnim uvjetima.

10.2. Hemijska stabilnost

: Stabilan pod normalnim uvjetima.

10.3. Mogućnost opasnih reakcija

: Nijedan.

10.4. Uvjeti koje treba izbjegavati

: Ništa u preporučenim uvjetima skladištenja i rukovanja (pogledati sekciju 7).

ODJELJAK 11: Toksikološke informacije**11.1. Podaci o toksikološkim efektima**

Akutna toksičnost : Nema poznatog otrovnog efekta od ovog proizvoda.

Nagrzanje/iritacija kože : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Teško oštećenje oka/iritacija : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Oštećenje organa za disanje ili kože : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Mutagenost : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Kancerogenost : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Toksičnost za reprodukciju/plodnost : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Toksičnost za reprodukciju/plod : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Jednokratna izloženost : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Ponovljeno izlaganje : Nema poznatih učinaka ovog proizvoda.

Opasnost od aspiracije : Ne vrijedi za plinove i plinske smjese.

ODJELJAK 12: Ekološke informacije

12.1. Otrovnost

Procjena : Nema ekološke štete od tog proizvoda.

12.2. Postojanost i razgradljivost

Procjena : Nema ekološke štete od tog proizvoda.

12.3. Potencijal bioakumulacije

Procjena : Nema ekološke štete od tog proizvoda.

12.4. Mobilnost u zemljištu

Procjena : Nema ekološke štete od tog proizvoda.

12.5. Rezultati PBT i vPvB ocjene

Procjena : Nije klasificiran kao PBT ili vPvB.

12.6. Ostali štetni efekti

Uticaj na ozonski omotač : Nijedan.

Uticaj na globalno zagrijavanje : Nijedan.

ODJELJAK 13: Zbrinjavanje

13.1. Metode obrade otpada

Konsultovati dobavljača za specifične preporuke.

Može biti ispušteno u atmosferu na dobro ventiliranom mjestu.

Ne ispuštati u bilo koje mjesto (kanalizacija, podrumi, okna...) gdje njegovo akumuliranje može biti opasno.

Pogledati EIGA kodeksa prakse Doc.30 "Zbrinjavanje plinova", preuzeti na <http://www.eiga.org> za više smjernica o prikladnim metodama zbrinjavanja.

Tražiti obaveštenja kod isporučioaca plina, ako je savjet potreban.

13.2. Dodatne informacije

: Nijedan.

ODJELJAK 14: Informacije o prijevozu

14.1. UN broj

UN br. : 1956

14.2. Pravilno otpremno ime prema UN-u

Prijevoz cestom/željeznicom (ADR/RID) : KOMPRIMOVANI PLIN, Gasna smjesa: CO₂-N₂

Prijevoz zrakom (ICAO-TI / IATA-DGR) : KOMPRIMOVANI PLIN, Gasna smjesa: CO₂-N₂

Prijevoz morem (IMDG) : KOMPRIMOVANI PLIN, Gasna smjesa: CO₂-N₂

14.3. Razred(i) opasnosti pri prijevozu

Označavanje naljepnicom

2.2 Nije zapaljiv, neotrovni plinovi

Prijevoz cestom/željeznicom (ADR/RID)

Klasa opasnosti : 2.
ARD/RID Šifra za klasifikaciju : 1A.
Kemmlerov-broj : 20.

Prijevoz zrakom (ICAO-TI / IATA-DGR)

Klasa opasnosti u transportu : 2.2

Prijevoz morem (IMDG)

Klasa opasnosti : 2.2

14.4. Skupina pakiranja

Prijevoz cestom/željeznicom (ADR/RID) : Nije primjenjivo.
Prijevoz zrakom (ICAO-TI / IATA-DGR) : Nije primjenjivo.
Prijevoz morem (IMDG) : Nije primjenjivo.

14.5. Opasnosti za okoliš

Prijevoz cestom/željeznicom (ADR/RID) : Nijedan.
Prijevoz zrakom (ICAO-TI / IATA-DGR) : Nijedan.
Prijevoz morem (IMDG) : Nijedan.

14.6. Posebne mjere opreza za korisnika

Upute za pakiranje

Prijevoz cestom/željeznicom (ADR/RID) : P200.
Prijevoz zrakom (ICAO-TI / IATA-DGR)
Putnički i teretni avion : 200.
Samo teretni avion : 200.
Prijevoz morem (IMDG) : P200.

Posebne mjere opreza za transport : Izbjegavati transport na vozilima gdje natovarani teret nije odvojen od odijeljka vozača. Osigurati da je vozač vozila svjestan potencijalnih opasnosti tereta i da zna što učiniti u slučaju nezgode ili hitnog slučaja.
Prije prijevoza spremnika proizvoda:
osigurati da postoji odgovarajuća ventilacija,
osigurati da su spremnici čvrsto osigurani,
osigurati da su ventili boca zatvoreni i ne propuštaju,
osigurati da je zaštitna slijepa matica (gdje je predviđena) na izlazu ventila ispravno učvršćen,
osigurati da je zaštita ventila (gdje je predviđena) ispravno učvršćena.

14.7. Prijevoz u razlivenom stanju u skladu s Prilogom II. Konvenciji MARPOL i Kodeksom IBC

: Nije primjenjivo.

ODJELJAK 15: Informacije o propisima

15.1. Propisi u području sigurnosti, zdravlja i okoliša/posebno zakonodavstvo za tvar ili smjesu

EZ-propisi

Ograničena upotreba : Nijedan.
Saveso direktiva 96/82/EC : Nije pokriveno.

Nacionalni propisi

Nacionalno zakonodavstvo : Osigurati da se poštuje sva nacionalna/lokalna regulativa.

Klasa ugroženosti vode (WGK) : -

ODJELJAK 16: Ostale informacije

- Upute za promjenu : Revidirani sigurnosno-tehnički list u skladu s propisom Komisije (EU) br 453/2010.
- Instrukcije (pl.) : Opasnost od gušenja se često previđa i mora se naglasiti tijekom operatorskog školovanja.
- Dodatne informacije : Ovaj sigurnosno tehnički list je napravljen sukladno primjenjenoj EU regulativi.

Puni tekst H-fraza i EUH

Pin pod prit.(Komp.)	Plinovi pod pritiskom : Komprimovani plin
H280	Sadrži komprimovani plin; zagrijavanje može uzrokovati eksploziju.

- Odricanje od odgovornosti** : Prije upotrebe ovog proizvoda u bilo kojem novom procesu ili eksperimentu mora se provesti kompletno istraživanje kompatibilnosti materijala i sigurnosna studija.
Detalji dobiveni u ovom dokumentu smatraju se tačnim u vrijeme kad su se štampali.
Posebna pozornost mora se poduzeti u izradi ovog dokumenta, preuzimanje odgovornost za ozljede ili štetu nastalu zbog njegove upotrebe ne može biti prihvaćena.

KRAJ DOKUMENTA